

Νέα ἔργα.— Γονιμωτάτη καὶ ἡ ἐφέτεινὴ θεατρικὴ περίοδος ἐν Ἀθήναις εἰς πρωτότυπα ἔργα.

Διὰ τὸ «Ξημερώνει» τὸ ὁποῖον ἐπαίχθη εἰς τὸ «Ἀθηναῖον» ἔγραψεν ὁ κ. Τ. Σταθόπουλος εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν».

«Εἶνε τὸ μόνον πρωτότυπο ἔργο ἄξιο προσοχῆς, ἀπὸ ὅσα ἐπαίχθησαν ἐφέτος. Ἔργο ὅμως ἀπὸ τὸ ὁποῖον μπορεῖ κανεὶς νὰ κρίνῃ τὸν συγγραφέα ποῦ μᾶς δίνει πολλὰς ἐλπίδας πῶς εἰς τὸ μέλλον θὰ

γράφῃ κάτι ὠραῖο, τότε, ὅταν θα πῆρῃ κατὰ τὸ μυαλό του, τὸ πολὺ ἐπηρεασμένο τῶρα ἀπὸ τὴ μελέτη καὶ ἀπὸ θεωρίας συγγραφέων, ὠραῖες ὅταν διαβάζονται, περισσότερον παράξεναι, ὀλότελο ἄρρωστος, ἀδιάφορος γιὰ τὴ ζωὴ τὴν ἀληθινὴ ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ μερικοὺς νόμους κοσμικοὺς, αὐτοὺς ἀκριδῶς ποῦ μὲ τόση εὐκολία προσβάλλει ὁ ἄπειρος ἀκόμη εἰς τὴ ζωὴ, νέος συγγραφεὺς.

Εἰς τὸ δράμα του ὁ κ. Καζαντζάκης εἶνε ἓνας ποιητής, ποῦ κινεῖ μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ποιητικὴν δυνάμει του. Ἀλλὰ δὲν εἶνε διόλου τεχνίτης. Ἐπιάσει νὰ χτίσῃ ἐπάνω στὴν ἀλήθεια. Μὰ ἡ ἀσδέστη του εἶνε τὸ ψέμμα. Ἐκεῖνο ποῦ πῆγε νὰ καταστρέψῃ τὸ μεταχειρίζεται πρῶτος αὐτός.

Ἡ Λαλῶ ἀγαπάει τὸν ἀδελφὸ τοῦ ἀντρα της. Πῶς τὸν ἀγαπάει; Χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ ἴσως ὁ συγγραφεὺς, δείχνει τὸ πῶς. Ἡ ἀγάπη της δὲν εἶνε παρὰ ἓνα πάθος κτηνώδες, ἓνας πόθος ἀπολαύσεως σχεδὸν βδελυρός! Γι' αὐτὸ τὸ ταπεινὸ πάθος ὁ συγγραφεὺς θαρρεῖ πῶς ὁ κόσμος εἶνε ψεύτικος, ἄδικος! Θὰ ἦτο ὠραῖος, ἂν ἡ Λαλῶ μποροῦσε νὰ ἀφίση τὸν ἀντρα της, νὰ πάρῃ τὸν ἀδελφὸ του καὶ νὰ κυλισθῇ μὲ αὐτὸν εἰς τὴν λίσσπην τῶν ὀργίων, θυσιάσουσα εἰς τὴν χυδαίαν ἡδονήν, κάθε ἄλλην εὐγενεστέραν ὑποχρέωσιν πρὸς σύζυγον, μητέρα, τέκνον.

Τὸν νόμο αὐτὸν τὸν κτηνώδη ποῦ ὑποτάσσει ὅλα τὰ ἄλογα ζῶα,—ἐδῶ εἶνε τὸ ψέμμα—μὲ ὠραῖα λόγια θέλει νὰ μᾶς παραστήσῃ ὡς ἰδανικό! Καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἰδανικά τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου τὰ βρῖσκει ὁ ἄρρωστος συγγραφεὺς, ψεμτικά, κατώτερα τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ κτήνους, γιὰ τὸ ὁποῖον λάμπει εἰς τοὺς ἀγροὺς τὸ φῶς ποῦ δὲν ἐξημέρωσε ἀκόμη γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα!...

Τὶ φῶς! Ἀλλὰ δὲν εἶνε φῶς! αὐτό. Καὶ μάλιστα μὲ τὴν δυνάμει ποῦ ἔχει ὁ ποιητής — εἶνε φλόγες, κολάσεως!...»